

Närvarande

Roger Andersson, Södra Skog
Anders Bjurulf, (adjungerad)
Mats Boström, Norra Skogsägarna
Jan Byström, SCA
Patrick Bäckström, Sveaskog
Lars Björklund, SDC/VMU
Ingemar Eliasson, Rottneros (adjungerad)
Åke Forsgren Metsä Group
Mats Goop, Weda Skog
Tomas Gustén, Nordic Paper (adjungerad)
Lars Magnusson, Mellanskog
Lars Persson, SDC
Håkan Rönnbäck, SDC/VMK
Birger Risberg, VMF Nord
Lennart Stenquist, Stora Enso
Anders Svensson, VMF Syd
Lars Svensson, Rödins Trä
Lise-Lotte Sving, BillerudKorsnäs (adjungerad)
Svante Wikner, SDC

Ej närvarande

Thomas Agrell, Sydved
Anders Berggren, Mellanskog
Mattias Forsberg, Sveaskog
Anders Kalén, Wallnäs
Katarina Mowitz, VMF Qbera
Mikael Norberg, E.O.n
Mattias Thafvelin, SDC

Protokoll RMR

Datum 2017-03-13
Tid Kl. 09:30 – 16:00
Plats Sky City, Arlanda

1 Mötets öppnande

Ordföranden Patrick Bäckström hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

2 Val av justerare

Beslut: Åke Forsgren, Metsä Forest och Lars Magnusson, Mellanskog valdes att jämte ordförande Patrick Bäckström justera dagens protokoll.

3 Fastställande av agenda

Inga ytterligare punkter förutom ett tillägg i protokollet från den 17/1-2017 från PerArne Nordholts.

Beslut: Med dessa ändringar fastställdes agendan.

4 Föregående protokoll

Beslut: Med tillägg på punkt 11.1.1 att: VMU uppdrogs att göra en teoretisk modellering av PS-mätning. I övrigt lades föregående anteckningar till handlingarna.

5 Beslutslistan

Punkt 76: PS-mätning

Punkten tas upp som 11.1.1 i föregående protokoll

6 Hantering av skogsröta och vrak i massaved

6.1 Förslag på klassning i prima-sekunda

Lars Björklund föredrog utskickat bildspel som belyser en förenklad massavedsmätning.

Sammanfattning av förslaget

- Klassindelning prima – sekunda vid mätning av massaved i travar
- Kvalitetskrav på enskild stock oförändrade, följs upp på kontroll-/stickprovstravar
- Dock föreslås att tillåta obegränsad mängd skogsröta i enskild stock (ej granmassaved)
- Nettoomräkningstalet försvinner. Vid kollektivmätning används stickproven för att korrigera bruttovolymen. Någon vrakkorrigerings görs ej.
- Specifika procenttal vrak anges ej i den enkla mätningen. För sekunda-travar kan vrakorsaker anges, och fördelas på enskilda orsaker eller orsaksgrupper.
- Gränser för sekunda respektive mätningsvägran kan avtalas (ej för många)

Varför ska förändringen göras och vad ska uppnås?

- Enklare, snabbare, billigare mätning – med bibehållna regler för enskild stock
- Enklare utveckling och förvaltning av VIOL 3
- Idag läggs onödigt mycket tid på att granska travar som är ”prima” ur industrins perspektiv. Dessa travar blir en (onödig) källa till avvikelser mellan ordinarie mätning och kontroll.

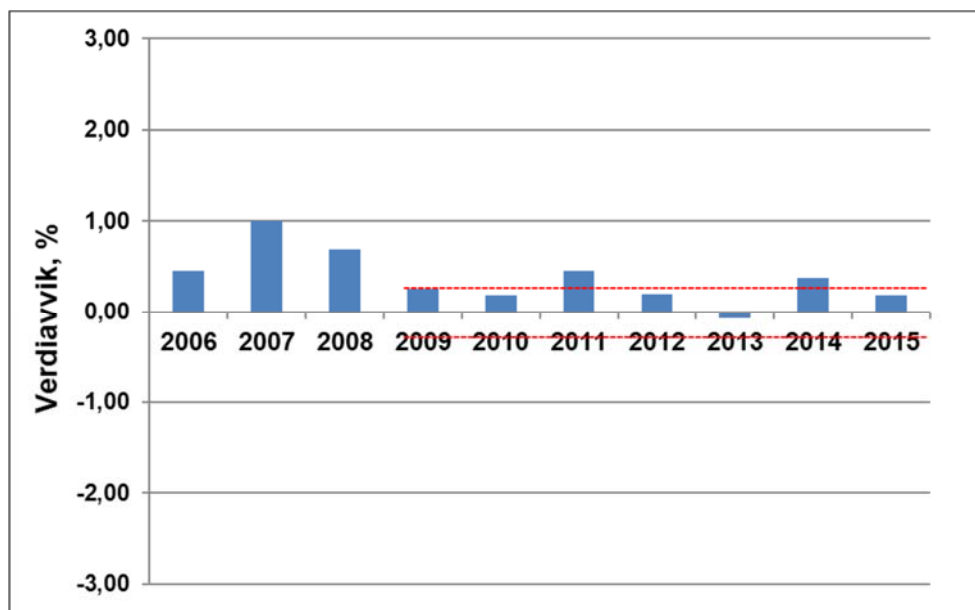
- Vid dagens stickprovsmätning (Qbera, Nord) får kollektiven oftast omräkning (avdrag) på grund av att mer vrak hittas i stockmätningen. Detta ”kompanistryk” försvinner med förslaget.
- Klassning i prima-sekunda kan bidra till att göra kollektivmätning onödig.

Diskussion:

- En koppling till Finland gjordes där man i köpledet mot industri endast jobbar med ”en klass”, prima massaved.
- Frågan om att utebliven korrektion för vrakandelar kan börja styra det sätt som massaved sorteras och levereras i de fall det skulle visa sig att klassningen inte utförs på ett tillfredsställande sätt och att förekomsten av fel missas. Ett svar på detta är att stickprov och kontrolltravar även framledes ligger till grund för att utbilda och styra skördarförare och virkesmätare.
- Finns det anledning att tänka sig bedömningen av Prima/Sekunda görs ur perspektivet att sprida felen till en leverans istället för per trave? Den frågan kan även ses i motsatt perspektiv att kunna samla all ”dålig ved” i en enda trave.
- Det kan exempelvis inte vara acceptabelt med tolerans för felaktiga trädslag av typen al i barrmassaved.
- Vikten av att skynda på detta ur ett SDC-kostnadsperspektiv är försumbart i relation till branschen som helhet. Till exempel om förändringen skulle leda till en ”Twitterstorm” och leda till att handeln med massaved skulle få ett försämrat rykte.
- Det är lika viktigt att göra en sådan här förändring med tydlig förankring som vi behöver göra med övergången till fjärrmätning i relationen till enskilda skogsägare.
- Ett förslag är att starta upp fler försök med metoden och även få med andra massavedssortiment än barrmassaved. (löv, gran)
- En ny metod skulle minska osäkerheten totalt sett men svårigheten ökar i brytpunkten mellan gränsen för prima och sekunda.

6.2 Erfarenheter från Norge

Anders Bjurulf, Optima wood, berättade om erfarenheter från Norsk Virkesmåling. Han visade siffror från Norge där man jobbat med mätningen i syfte att ”mäta mer korrekt från början” och med 0-avvikelse som mål och speciellt då för vraken.

I Norge utförs kontroll både genom mätarens egenkontroll och som metodkontroll som görs i ett ytterligare steg. Mätplatsens resultat redovisas per sortiment och mätmetod för säljare och köpare. Man agerar på ett ganska rått sätt när man tydliggör resultaten och det har gett ett bra resultat i form av en mer korrekt nivå avseende bedömning av felaktigheter i leveransen. Anders visade siffror där man genom ett konsekvent arbete fått till en bättre mätning vid fjärrmätning efter att man inledningsvis haft en underskattning av andelen vrak.

6.3 Fortsatt arbete

Viktigt att ”få till verkstad” och göra kompletterande utredningar för att få till ett beslut under hösten 2017. Därför föreslås att tillsätta en grupp blandat med tjänstemän och personer från branschen. Massavedskommittén är en viktig spelare som kan förstärkas med branschexpertis och även från VMU och SDC. Uppdraget blir att belysa effektmålen och värdera konsekvenser för branschen. Billerud-Korsnäs anmälde intresse för att vara med i arbetet. Rottneros ser ett stort värde i att all massavedsmätning sker på ett likartat sätt i Sverige. Från VMF Qbera och från VMK-nämnden efterfrågas en konsekvensanalys som grund för ett beslut i frågan.

Beslut:

Patrick, Bäckström, Lennart Stenqvist, Lars Björklund och Roger Andersson får i uppdrag att fram ett direktiv för arbetet med ett nytt sätt att klassa massaved. I uppdraget ska ingå att belysa effektmålen och värdera konsekvenser för branschen.

7 VMK - Normer för kontroll av virkesmätning och virkesredovisning

Håkan berättade att det var dags att ta beslut i frågan efter att normerna godkänts av Kontrollkommissionen och VMK-nämnden.

7.1 Viktigare ändringar i normerna:

- 7.1.1 Relativa priser. Kvalitetsvärde (tidigare benämnt kvalitetsbestämningssvärde)
- 8 Kontroll begärd av part (begärd kontroll)
- 8.1 Förutsättningar. Faktisk affärsform (bruttokvantitet, nettokvantitet, virkesvärde eller mätningssvägran)
- 8.2 Utförande. Huvudansvarig ska komma från en annan del av det VMK-auktoriserade mätande företaget (eller annat VMK-auktoriserat mätande företag) och utses av VMK.
- 8.3 Ändring av mätningssresultat och betalning av kostnad för kontrollmätning

Metod för ordinarie mätning	Gräns för betalningsskyldighet, % av värdet	Gräns för betalningsskyldighet, % av bruttokvantiteten
Stockmätning	5	3
Travmätning ¹⁾	7	5
Vägning av leverans, råvikt	1	1
Vägning, torrsvikt (th-bestämning av cellulosafällis, spån och torrflis)	3	3
Vägning, torrsvikt (th-bestämning övrigt)	5	5
Skäppmätning	4	4
Fraktionsbestämning/sällning	Korrekt vrakning ²⁾	---
Mätningssvägran	Korrekt mätningssvägran	---

¹⁾ I travmätning ingår här de metoder och kombinationer av metoder som används för att fastställa fastvolymen av rundvirke i trave.

²⁾ Om begäran inte avser vrakning är gränsen 2,5 %.

Gräns för betalningsskyldighet för nettokvantitet är för stockmätning 4 % och för travmätning 6 %.

För övriga metoder ska gränsen för betalningsskyldighet vara en standardavvikelse enligt mätningens förväntade precision med avseende på den kvantitet som den begärda kontrollen avser. Med utgångspunkt från detta fastställer VMK de gränser som ska tillämpas. För värdet adderas 2 %-enheter till den gräns som fastställts för kvantiteten.

7.2 Statistikbilagan

Mål: Beräkna jämförelsetal och noggrannheten för dessa.

- Viktigt att detta görs på samma sätt överallt så att talen är jämförbara.
- Vilka jämförelsetal?

Avvikelse i...

- - bruttokvantitet
- - nettokvantitet
- - värde
- - kvalitetsvärde

7.3 Som tidigare

Standardavvikelse

$$\text{Avvikelse} = \frac{\sum \text{Ordinarie}}{\sum \text{Kontroll}} - 1$$

7.4 Nyhet

Viktning sker utifrån inmätt volym, kvantitet respektive kvalitetsvärde vid ordinarie mätning som om allt hade kontrollmätts.

Beslut:

RMR godkänner omarbetade ”Normer för kontroll av virkesmätning och virkesredovisning” och rekommenderar SDC:s styrelse att anta dokumentet.

8 Begäran om fortsatt tillämpning av att mäta/särredovisa rötskadat grantimmer

VMF Syd vill att RMR ger en fortsatt dispens för hantering av ”klass 8 med orsak 3”. Denna särbestämmelse handlar om att tillåta förekomst av sidoställd skogsröta i enskild stock med mer än 5 % men mindre än 20 %. Som en parallell fråga är det intressant att titta även på förekomsten av ”klass 8 med orsak 2” som avser krokiga stockar på VMF Nord.

En intressant fråga är om behov som dessa kvarstår. I så fall skulle reglerna kunna införas i riksinstruktionen i stället för att vara VMF-unika instruktioner med tidsbegränsad dispens.

Beslut:

RMR vill att VMF Syd och VMF Nord gör en utvärdering av de avvikande instruktionerna inför RMRs möte i maj 2017.

9 VMK - information

9.1 Sammanfattning av Kontrollkommissionens verksamhet 2016 m.m. arbetssätt

Kontrollkommissionen är instiftad för att följa upp och harmonisera den interna kontrollen och består av chefen för VMK (ordf.) och kontrollansvariga från VMF Syd, VMF Qbera och VMF Nord. Som adj. har i varierade grad representant från SKS (Christoffer Gillström resp. Anna Marntell) samt Jacob Edlund och Johnny Johansson på VMK-avdelningen deltagit.

9.1.1 Kommissionsmätningar

Målet med kommissionsmätningar är att kontrollen av utförd mätning ska harmoniseras. Ett delmål är också att kontrollera kontroll av utförd mätning.

Två kommissionsövningar har gjorts på sågtimmer, en vardera på massaved, cellulosaflis resp. kontroll av torrhalts-bestämning av grottflis.

9.1.2 Möten och beslut

Fyra möten hölls i samband med kommissionsmätningar och tre har hållits som Skype-möten.

Besluts som tagits:

- Fyra tillämpningsanvisningar
- Sju kontrollanvisningar
- Två övergripande VMK-dokument

Vid mötena med Kontrollkommissionen har även en mängd andra beslut tagits, protokollförts och verkställt.

9.2 VMK-nämnden

Håkan Rönnbäck redovisade ett antal punkter från VMK-nämndens möte 2017-02-28.

- § 644. VMK-nämnden godkänner ändrade ”Anvisningar för godkännande och kontroll av utrustning för automatisk mätning av diameter och längd” som därmed antas.
- § 645. VMK-nämnden godkänner ändrade ”Anvisningar för kontroll och underhåll av sållningsutrustning” som därmed antas.
- § 646. VMK-nämnden godkänner föreslagen harmonisering av barkkoder för tall- och grantimmer vid mätning med 3D-mätram i mätninginstruktionen för stockmätning.
- § 648 Bildmätare behöver bli bättre på att hitta vrak. Viktigt att ta reda på hur bildmätningen i Norge klarar att uppnå så bra kvalitet.
- § 650. Nämnden såg positivt på pågående harmonisering av VMF:ens 28 såll för cellulosaflis. Första steget är att fasa ut de bägge Söderhamnsållen, men dessutom behöver resultaten från några övriga såll som VMF:en nyttjar granskas. HR gör detta med respektive VMF.

10 Förnyelsen

Anders Rixon deltog och gick igenom aktuell plan för Förnyelsen. Driftstart är preliminärt satt till 1/8 2019. Datum ska beslutas av IT-rådet och SDCs styrelse i juni 2017.

11 Information från VMU

11.1 Partivis noggrannhet

Att kunna redovisa partivis mätnoggrannhet är ett lagkrav och VMU har haft uppdraget att utreda hur detta ska efterlevas. Under 2017 kommer VMU bistå VMF i detta och använda nuvarande kontrollurval och definition på parti (= VO med vissa avgränsningar)

I framtiden kommer det sannolikt behövas något fler kontrolltravar på VMF Syds område. Inom VMF Nord kommer dagens volym stickprovstravar sannolikt räcka.

11.2 Produktifiera för optimal bränslebas

Som ett led i fortsatt arbete med produktifiering av biobränslen skickades en projektansökan in av Skogforsk i september 2016. Projektet har nu godkänts. SDC samt ett antal företag kommer att medverka.

12 Övriga frågor

12.1 Fjärrmätning

Bilar med 4-5-6 travar

- Det finns en utsedd funktionalitetsgrupp som har haft sitt initiala möte och i det sagt att när det kan produceras bilder antingen från en CIND-anläggning eller från en ”SDC-anläggning” skall arbetet starta upp.
- SDC håller på att titta på möjligheter att kunna mäta två travar i samma bild för att slippa sätta upp flera kameror. De första testerna är genomförda och det var både bra och mindre bra resultat så det pågår en analys på vad som påverkat i de fall där mätresultaten inte blev bra.
- CIND tänker sig att producera en bild för varje trave och SDCs system skall fråga efter rätt bilder beroende på ekipagekombination. Diskussioner pågår med hur detta skall kunna lösas tekniskt så där kan vi kanske snart komma framåt. Preliminärt leverans av lösning för CIND till release 2 i juni.

Övrigt

- Köhantering CIND – preliminärt leverans till release 2 i juni
- Färskheter – I nya fjärrmättningsverktyget visas produktionsdatum vid mottagningskontrollen. Ändring av instruktionerna är en separat fråga.
- Smart märkning – tester pågår på SDC
- Gemensam vältlapp – utredning klar, avstämning mot branschen avrapporteras på nästa RMR

13 Kommande möten

3-4 Maj

RMR + gemensamt rådsmöte

18 september
14-15 November

RMR Arlanda, Sky City
RMR och Gemensamt rådsmöte, Krusenbergs Herrgård.

Vid protokollet:

Svante Wikner/Lars Persson

Justerat:

Patrick Bäckström

Lars Magnusson

Åke Forsgren